

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 24. kalendářní týden, 12. – 18. 6. 2022

ECDC, COMMUNICABLE DISEASE THREATS REPORT, Week 24, 12–18 June 2022

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-12-18-june-2022-week-24>

ECDC Communicable Disease Threats Report (CDTR) je týdenní bulletin Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí o aktivních zdravotních hrozbách, který je určený pro epidemiology a zdravotnické pracovníky.

Souhrn

Zdravotní hrozby v EU

Nové! *Mycobacterium chelonae* v bioprotetických srdečních chlopních – mezinárodní situace – 2020-2022

Dne 13. dubna 2022 zveřejnil výrobce bioprotetických srdečních chlopní (BioIntegral Surgical) bezpečnostní upozornění k zastavení prodeje a implantací pěti produktů. Toto opatření následovalo po zjištění kontaminace explantovaných bioprotetických srdečních chlopní způsobené *Mycobacterium chelonae* u čtyř pacientů s onemocněním srdce ve dvou zemích během tří let.

ECDC odhad rizik: V současnosti není jasné, do jaké míry ovlivnila kontaminace bioprotéz *M. chelonae* průběh onemocnění u osob, kterým byly implantovány bioprotézy kontaminovaných šarží. ERLTB-Net (European Reference Laboratory Network for Tuberculosis) je informována o této události a je schopna *M. chelonae* diagnostikovat.

Akce: ECDC monitoruje tuto situaci prostřednictvím „epidemic intelligence“ aktivit.

Virus západonilské horečky – mezinárodní situace (svět) – monitoring sezóny 2022

ECDC monitoruje výskyt infekce virem západonilské horečky (WNV) v Evropské unii (EU), Evropském hospodářském prostoru (EHP) a v zemích sousedících s EU během sezóny přenosu viru, která obvykle probíhá od června do listopadu. ECDC publikuje týdenní epidemiologické aktualizace určené k informování autorit zodpovědných za bezpečnost krve. Data hlášená prostřednictvím The European Surveillance System (TESSy) jsou prezentována na úrovni NUTS 3 (nomenclature of territorial units for statistics 3) pro země EU/EHP a na úrovni GAUL 1 (global administrative unit layers 1) pro země sousedící s EU.

Týdenní aktualizace: K 15. červnu 2022 nebyl v EU, EHP ani v zemích sousedících s EU v sezóně 2022 hlášen žádný případ onemocnění virem západonilské horečky.

Od začátku sezóny přenosu WNV v roce 2022 nebyla hlášena žádná ohniska onemocnění u koní a/nebo ptáků.

ECDC odhad rizik: Zatím nebylo v letošní sezoně hlášeno žádné ohnisko výskytu WNV u lidí ani zvířat. V souladu se směrnicí 2014/110/EU (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:JOL_2014_366_R_0011) je dárčovství možné 28 dnů po opuštění oblasti s rizikem místně získané infekce WNV, s výjimkou pro osoby s negativním PCR testem.

Akce: Během sezóny přenosu WNV publikuje ECDC každý pátek epidemiologický přehled situace na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-fever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc>

Pandemie covid-19 vyvolaná virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace – 2019-2022

Dne 31. prosince 2019 byl v čínském Wu-chanu, prostřednictvím „Municipal Health and Health Commission“, nahlášen klastr případů plicní pneumonie neznámé etiologie, vyznačující se společným zdrojem expozice, vyskytující se na místním trhu (Wuhan´s „South China Seafood City“). Další vyšetřování odhalilo nový typ koronaviru (SARS-CoV-2), jako původce těchto respiračních onemocnění. Epidemie se rychle rozšířila a postupně zasáhla ostatní části Číny a další země po celém světě. Dne 30. ledna 2020 vyhlásila Světová zdravotnická organizace (WHO) epidemii onemocnění covid-19 za mimořádnou událost v oblasti veřejného zdraví mezinárodního významu (Public Health Emergency of International concern, PHEIC) a pověřila „Committee´s advice“ k vydání doporučení podle Mezinárodních zdravotnických předpisů (též Mezinárodní zdravotní řád) – International Health Regulations (2005), IHR. Dne 11. března 2020 byla generálním ředitelem WHO vyhlášena pandemie onemocnění covid-19. Třetí, čtvrté, páté, šesté, sedmé, osmé, deváté a desáté zasedání mimořádného výboru – „IHR Emergency Committee“ pro covid-19 se uskutečnilo v Ženevě dne 30. dubna 2020, 31. července 2020, 29. října 2020, 14. ledna 2021, 15. dubna 2021, 14. července 2021, 22. října 2021, 13. ledna 2022 a 11. dubna 2022. Během jednání výbor vždy dospěl k závěru, že pandemie onemocnění covid-19 stále pokračuje a nadále představuje hrozbu pro veřejné zdraví (PHEIC).

Týdenní aktualizace: Od 22. do 23. kalendářního týdne 2022 bylo hlášeno 3 380 004 nových případů onemocnění covid-19 (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích) a 9 567 úmrtí.

Od 31. prosince 2021 bylo k 23. kalendářnímu týdnu 2022 hlášeno v EU 535 143 050 případů onemocnění covid-19 (v souladu s definicemi případů a strategiemi testování v postižených zemích), včetně 6 328 694 úmrtí.

Údaje uváděné ve světě a v EU/EHP pravděpodobně podhodnocují skutečný počet případů onemocnění a úmrtí kvůli různému stupni nedostatečného zjišťování a podhlášenosti.

Poslední denní aktualizace v EU/EHP jsou k dispozici na webových stránkách ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea> .

Od poslední aktualizace ze dne 9. června 2022 ke dni 16. června 2022 nebyly provedeny žádné změny ECDC klasifikace variant vzbuzujících obavy (VOC – variants of concern), variant zájmu (VOI – variants of interest), monitorovaných variant (VUM - variants under monitoring) a variant ustupujících (de-escalated variants). V několika zemích EU/EHP dochází k nárůstu počtu případů onemocnění a hospitalizací, pravděpodobně kvůli zvýšené cirkulaci VOC BA.4 a BA.5 a VOI BA.2 + L452X. Počty nemocných jsou však stále nízké a bylo hlášeno jen velmi málo úmrtí spojených s těmito variantami.

Poslední informace o variantách jsou dostupné na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

ECDC odhad rizik: Aktuální odhad rizik je dostupný na:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/current-risk-assessment-novel-coronavirus-situation>

Akce: Dne 27. ledna 2022 publikovalo ECDC „Assessment of the further emergence and potential impact of the SARS-CoV-2 Omicron variant of concern in the EU/EEA, 19th update“.

Opičí neštovice – mezinárodní situace – 2022

Dne 16. května 2022 byly hlášeny první případy opičích neštovic (MPX) s mezinárodním přesahem. Tato epidemie dosud postihla Spojené království (UK), země EU/EHP, Asie, Ameriky a Austrálie. Případy byly identifikovány po celém světě.

Týdenní aktualizace: Od poslední epidemiologické aktualizace bylo ke dni 14. června 2022 hlášeno 251 případů MPX ze 14 zemí EU/EHP: Německo (74), Španělsko (38), Nizozemí (35), Francie (34), Portugalsko (32), Itálie (12), Belgie (10), Švédsko (4), Dánsko (3), Irsko (3), Rumunsko (3), Řecko (1), Lucembursko (1) a Malta (1).

Z osmi zemí mimo EU/EEA bylo hlášeno 136 případů MPX: Spojené království (54), Kanada (47), Spojené státy (19), Švýcarsko (9), Mexiko (3), Izrael (2), Brazílie (1), and Gruzie (1).

Prohlášení: Údaje uvedené v této aktualizaci jsou získány z TESSy, oficiálních zdrojů, nebo pokud nejsou dostupné, z veřejných zdrojů citujících národní úřady, včetně zpráv v médiích. Data byla shromážděna 16. června 2022.

Většina případů onemocnění se vyskytuje u mladých mužů, kteří se sami identifikují jako muži mající sex s muži (MSM). Zatím nebylo hlášeno žádné úmrtí. Klinický průběh onemocnění je mírný, u většiny případů je výskyt lézí v genitální a perigenitální oblasti, což vede k závěru, že k přenosu nákazy dochází blízkým fyzickým kontaktem během sexuálních aktivit.

ECDC odhad rizik: Na základě epidemiologického vyhodnocení ECDC hodnotí riziko přenosu MPX mezi MSM, kteří mají mnoho sexuálních partnerů, jako vysoké. Přestože má většina případů v probíhající epidemii jen mírné příznaky onemocnění, u některých skupin osob (malé děti, těhotné ženy, imunosuprimovaní) může dojít k závažnému průběhu onemocnění. Pro osoby, které mají více sexuálních partnerů je riziko nákazy střední (včetně některých skupin MSM), pro širokou populaci je riziko hodnoceno jako nízké.

Akce: ECDC pokračuje v monitoraci situace prostřednictvím aktivit epidemic intelligence a aktuální zprávy jsou vydávány ad hoc.

ECDC také poskytuje členským státům laboratorní podporu a spolupracuje s poskytovateli péče při přípravě komunikačních aktivit (informace pro veřejnost, MSM, doporučení pro pořádání letních akcí apod.).

Nárůst onemocnění hepatitidou neznámé etiologie u dětí - mezinárodní situace - 2022

Dne 5. dubna 2022 došlo ve Spojeném království (UK) k nárůstu počtu případů akutní hepatitidy neznámé etiologie u dříve zdravých dětí ve věku do 10 let. Většina případů identifikovaných ve Spojeném království vykazovala klinické příznaky od března 2022. Od té doby byla hlášena další onemocnění ze zemí EU/EHP i celého světa.

Týdenní aktualizace: K 16. červnu 2022 bylo do TESSy z evropského regionu Světové zdravotnické organizace hlášeno 449 případů akutní hepatitidy neznámé etiologie u dětí ve věku do 16 let. Více jak polovina těchto případů (58,4 %) je hlášeno ze Spojeného království. Většina hlášených případů (76,6 %) jsou děti ve věku pěti let nebo mladší. Přibližně třetina případů (31,2 %) musela být přijata na jednotku intenzivní péče a 19 (8,4 %) dětem byla transplantována játra. Celkem bylo na adenovirus testováno 313 případů, u 164 (52,4 %) byl výsledek pozitivní. U 292 případů bylo provedeno PCR vyšetření na SARS-CoV-2, z toho 31 testovaných osob bylo pozitivních (10,6 %).

Země EU/EHP: K 16. červnu 2022 bylo v TESSy evidováno 180 případů akutní hepatitidy neznámé etiologie u dětí ve věku do 16 let z 16 zemí EU/EHP: Rakousko (3), Belgie (14), Bulharsko (3), Kypr (2), Dánsko (7), Francie (7), Řecko (9), Irsko (14), Itálie (33), Lotyšsko (1), Nizozemsko (15), Norsko (5), Polsko (8), Portugalsko (15), Španělsko (37) a Švédsko (9). Mezi těmito případy bylo nejméně devět osob přijato na jednotku intenzivní péče a u osmi případů byla nutná transplantace jater. V souvislosti s tímto onemocněním došlo k jednomu úmrtí.

Podrobné shrnutí a analýzu údajů hlášených do TESSy lze nalézt ve společném bulletinu ECDC-WHO, který je publikován každý týden: <https://cdn.ecdc.europa.eu/novhep-surveillance/>

Země mimo EU/EHP: K 7. červnu 2022 UKHSA ve Spojeném království identifikovala celkem 240 dětí ve věku do 16 let s akutní hepatitidou neznámé etiologie. Případy jsou převážně děti mladší pěti let a mnoho z nich udávalo mezi počátečními příznaky

gastroenteritidu s následným nástupem žloutenky. Nejnovější technický brífink o vyšetřování případů ve Spojeném království byl zveřejněn 25. května 2022.

Mimo EU/EHP a Spojené království jsou podle nejnovější aktualizace WHO k 26. květnu 2022 pravděpodobné případy a případy čekající na klasifikaci hlášeny z regionů Amerika (240, včetně 216 v USA), Západního Pacifiku (34), Jihovýchodní Asie (14) a Východního Středomoří (5).

Podle WHO si na celém světě vyžádalo toto onemocnění transplantaci jater nejméně u 38 dětí a v souvislosti s onemocněním došlo k devíti úmrtím.

ECDC odhad rizik: Patogeneze onemocnění a cesty přenosu nejsou zatím známy. Onemocnění je vzácné a průkaz interhumánního přenosu je nejasný. Případy v EU/EHP jsou sporadické s nejasným trendem výskytu. Zatímco riziko pro další šíření nelze přesně posoudit, riziko pro nemocné děti je vzhledem k potřebě intenzivní péče a ev. transplantace jater vysoké. Vzhledem k tomu, že etiologie onemocnění je zatím neznámá a onemocnění u dětské populace probíhá velmi závažně, je tato událost označena jako událost vzbuzující obavy v oblasti veřejného zdraví.

Akce: Jednotlivé případy akutní hepatitidy neznámé etiologie u dětí jsou hlášeny do TESSy. Přehled surveillance je publikován na týdenní bázi: <https://cdn.ecdc.europa.eu/novhep-surveillance/>

Dne 25. května 2022 byl ECDC publikován návod k diagnostickému testování hepatitidy nejasné etiologie: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/guidance-diagnostic-testing-cases-severe-acute-hepatitis-unknown-aetiology>

Dne 28. dubna 2022 byl publikován Rapid Risk Assessment: <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-publishes-rapid-risk-assessment-increase-severe-acute-hepatitis-cases-unknown>

ECDC pokračuje ve spolupráci s postiženými zeměmi, WHO a dalšími partnerskými organizacemi. ECDC bude nadále monitorovat situaci prostřednictvím běžných epidemiologických zpravodajských aktivit a hlásit významné události v týdenní zprávě ECDC o významných přenosných infekčních nemocech.

Zdravotní hrozby mimo EU

Chřipka A (H9N2) – mezinárodní situace – monitoring případů onemocnění u lidí

Ke dni 16. června 2022, od aktualizace dne 24. března 2022, byly hlášeny z Číny dva nové případy lidské infekce ptačí chřipkou A (H9N2). Celkově bylo celosvětově hlášeno 112 případů, v zemích EU/EHP nebyl hlášen žádný případ.

ECDC odhad rizik: U lidí byly zaznamenány sporadické případy onemocnění ptačí chřipkou A (H9N2), ale interhumánní přenos prokázán nebyl. Riziko přenosu nákazy je minimální,

pokud osoby, které jsou v přímém kontaktu s drůbeží a ptáky, používají osobních ochranné pomůcky. Riziko přenosu zoonotické chřipky na širokou veřejnost v zemích EU/EHP je odhadováno na velmi nízké.

Akce: ECDC monitoruje kmeny ptačí chřipky prostřednictvím svých epidemiologických zpravodajských aktivit s cílem identifikovat významné změny v oblasti epidemiologie viru. ECDC spolu s EFSA a referenční laboratoří EU pro ptačí chřipku vydává čtvrtletně aktualizované zprávy o situaci výskytu ptačí chřipky: <https://www.ecdc.europa.eu/en/avian-influenza-humans/surveillance-and-disease-data/avian-influenza-overview>

Výskyt potvrzených případů lidských onemocnění ptačí chřipkou A (H9N2) v letech 1998-2022, zdroj: ECDC

